

Argument. Cu paşi mici

(Constantin Hostiuc)

Little by Little

Am dorit să opunem valului neîntâmplărilor bucureştene o iniţiativă destinată în principal problematizării, teoretizării, semnalizării acestei lipse – a gândi şi deopotrivă a simţi caracterul unui loc, a formula un răpuns empathic nedumeririlor faţă de marile bucăţi de oraş fără repere. Căci ceea ce astăzi numim „Sectorul 3 al Capitalei” cuprinde zone cu greu (re)-conciliabile într-o unică sintaxă urbană – fosta urmă a bisericii Sfintei Vineri, dar şi Halele Malaxa, Bd. Unirii şi zona Vergului, Calea Dudeşti şi zona Cătelu, zona Matei Basarab şi Stadionul Naţional, Cartierul Evreiesc şi cartierul „Sălăjean”; grătie, însă, mozaicării culturale postmoderne, pot fi găsite răpunuri inteligente, interesante, sensibile, adaptabile fiecărui loc în parte.

Oarecum pentru a mai contracara/domoli surplusul de diversitate, am dorit să unim în jurul unei nevoi de reprezentare cel puţin două competențe care să prelucreze ideea de spaţiu local, punctual – arhitectul şi artistul, care să-şi acorde într-o lucrare comună raţiunea şi emoţia, afectele estetice. Am socotit că „grundul civilizaţional” care poate fi descoperit în unitatea administrativă a S. 3 al Capitalei merită ajutat, îndrumat spre alcătuirea, spre facerea de zone dacă nu fericite, atunci măcar plăcute, amabile, dătătoare de fiori, de emoţii ori măcar de întrebări,,„personalizatoare”.

O acţiune care s-ar putea desfăşura cu mult folos pe acest teritoriu ar fi cea de „muzeificare” a unor mici centri – intervenţiile poartă o vârstă comună, a funcţionalului, alcătuiesc un continuum care ar fi bine să fie întrerupt „brutal”, „agresiv”, chiar, în ordinea morfologiei sau a materialităţii, de semnede-vărsat-de-vânt sau de senectute, care să vibreze dernajant platitudinea egală, septică a spaţiilor. O coloană din sticlă pură sau, dimpotrivă, un uriaş trunchi vechi de sequoia decojit ar umple de personalitate, de puncte de reper această mare-înășteptare (deloc întâmplător, Biserică IOR a lui Joja, recentă, dar perpetuând forme arhitecturale „ancestrale” se dovedeşte un astfel de „buric local al lumii”.) Căci tot cartierul, urmare a unor bune intervenţii, a căpătat disponibilitate de spaţiu public, însă pentru moment acesta nu pare să aibă în jurul a ce se aduna, comunitatea nu şi-a descoperit „crezurile” materializate pe care să ţi le asume. Un conglomerat de opere de artă / „bile de sticlă colorată” a la Nemţoi, în mijlocul lacului, o zonă de „drapele” pe înălţimile insulelor sau pur şi simplu sgrafittarea sub-podului cu sprayuri luminiscente ar umple de dovezi de viaţă, de scăpare aceste locuri curate, sănătoase (listăm doar posibilităţi, fără a propune vreo direcţie valorică sau normativă, care trebuie mult mai atent studiate, în eventualitatea în care care, prin cumulare, ar dori să producă un efect).

Echipelor le-au fost repartizate cele mai surprinzătoare amplasamente (intersectii, piete, locuri abandonate sau

To this surging, fruitless wave of Bucharest's mishaps I've opposed an initiative meant to problematise, theorise and announce this deficiency: to think and feel at once the character of a place, to formulate an empathic answer to the queries posed by large portions of a city without any landmarks. What we call today as „District 3 of the Capital” comprises areas hard to (re)concile – the former trace of SfantaVineri Church and also the Malaxa Works, the Unirii Boulevard and Vergului zone, Dudeşti Road and Catelu zone, MateiBasarab zone and the National Stadium, the Jewish neighbourhood and „Salăjean” dormitory; because of such cultural mosaics of postmodernity, one can come up with intelligent, interesting, sensitive answers adjusted to each place. To somehow counter-balance the surplus of diversity, we wanted to put together around the need for representation at least two competences that could process the idea of local, specific place: the architect and the artist who might join their reason, emotion, and aesthetic feelings. We also thought that the ‘civilising ground’, which can be found out within the administrative unity of District 3, could be supported and guided into making some zones, if not completely happy, then some that are pleasant, thrilling or, at least, some which could raise ‘personalising’ questions.

A very useful action that could be carried out in this territory would be the „museification” of small centres; the interventions that share the age of the functional make up a continuous line that we'd better break, „brutally”, „aggressively”, in its very substance of morphology or materiality, with marks of chicken pox or ancientness, which would make the levelled, septic platitude of spaces vibrate. A column of pure glass or, conversely, a gigantic peeled trunk of sequoia would render personality to it, would make a landmark out of this horizon in abeyance (it is not by chance that Joja's IOR Church recently built, though perpetuating „ancestral” architectural forms, proves to be such an „omphalos of the world”). In fact, the whole neighbourhood, as a result of some good intentions, has become available as a public space, yet for the time being it seems it does not have something around which it could gather, and the community has not found yet its materialised „creeds” that could be assumed. An aggregation of works of art/ ‘stained glass balls’ in the style of Nemtoi's, set in the middle of the lake, a zone with ‘flags’ on the heights of the islands or simply some graffiti under the bridge with luminescent sprays would pour life or make such clean, healthy places shimmer (we make a list with some choices, without proposing any norms or values to be obeyed; however, they should be studied more carefully so that in the event of their accumulation, they would wish to produce an effect). The teams were allotted the most surprising settings (junctions, piazzas, deserted or half-deserted

semi-părăsite, locuri în prea-lungă aşteptare) în care nevoia de astfel de „mărci” ni s-a părut stringentă. Inevitabil diferite, în principal pentru că „actorilor” li s-a cerut să urmărească spiritul locului și amprenta arhitecturală ori istorică a fiecărui spațiu în parte, dar și pentru vor fi născute de temperamente diferite, propunerile vor purta însă, fundamental, stigmatul bun al actualității și al vederii proaspete, ceea ce, la limită, ar putea oferi șanse de „aculturare” și de „noduri de rețea” acestor prime propuneri obiectuale, în eventualitatea în care măcar unele dintre ele ar putea fi și transpusă în obiect viu, care să fie „verificat”, „certificat” de către comunitate.

Aceste locuri pot fi sau pot deveni istoria unui spațiu, a unui cartier, a unui oraș. Într-un caz extrem, al unei țări – să ne imaginăm, de pildă, că spațiul acela, hulit, al unei laterale a Parcului Titan s-ar preschimba în locul-gazdă al unei expoziții publice, gratuite, permanente de pergamente medievale interpretate ale istoriei Bucureștilor în spațiu public – cam prin aceste locuri își aveau viile și palatele, altădată, boierii Dudești – istoria lor, scrisă ori pictată, poate deveni un uriaș muzeu; sau că, invitată aici, Magdalena Abakanowicz ar crea o uriașă instalație de fibre textile; sau, de ce nu, că reproducem la maxi-scară coloanele de pene ale Arianei Nicodim, născând un spațiu expozițional unic în lume?

Propunerile de față sunt, desigur, ipoteze, semne ale unui început – dar prin realizarea sau discutarea lor, ca și prin simpla lor închipuire conceptuală, parcursul, efortul spre a încheia un București cu un suflet, cu o identitate proprie debutează cu sens, își poate afla un bun temei, poate fi pasul redefinirii unei întregi comunități deocamdată puțin sensibilă la / înstrăinată de spiritul locului pe care s-a născut, a crescut, a trăit...

una din imaginile-emblemă ale Sectorului 3,
Șos. Baba Novac
one of the mark images of 3rd District, Baba
Novac road

places, places in abeyance, places that were in bad need for such „marks”. Being inevitably different, mainly because they were asked to pursue the spirit of the place and the architectural or historic impress of each space, but also because they would be born out of different temperaments, these proposals will essentially bear the good earmark of todayness, of a fresh look, which might give a chance of ‘acculturation’ and ‘network nodes’ to these first proposals of objects, in the event that at least some would be transposed into a lively object that could be „checked” and „certified” by the community. Such places could be or become the history of a space, of a neighbourhood, of a town. In the last resort, they could become the history of a country; let us imagine, for instance, that that blasphemous place from the side of Titan Park would turn into an exhibition site, a free, permanent exhibition of interpreted medieval scrolls of Bucharest’s history in a public place – once the Dudești family owned vineyards and palaces here – their painted or written history could become a huge museum; or, if someone invited Magdalena Abakanowicz and she would create a magnificent installation with her textiles; why not reproduce at a grand scale Ariana Nicodim’s columns of feathers, and by doing so, create a unique exhibition place on earth?

Certainly, such proposals mark a beginning, yet by achieving such things or even by discussing about them as well as by simply imagining them conceptually, both the action and effort to pour some soul and identity in Bucharest is filled from the start with meaning and could become the solid ground on which the whole community, quite insensitive at present to the spirit of the place in which it was born and lived, could be redefined.

(english translation: Magda Teodorescu)

